

Solna 2017-11-03

Tillväxt- och regionplaneförvaltningen

Diarienummer: TRN 2017-0052

Synpunkter på Utställningsförslaget – RUF5 2050

Stockholms idrottsförbund har till uppgift att skapa bästa möjliga förutsättningar för idrotten i distriktet. Vi ser idrotten som en del av samhällsutvecklingen och vill därför inkomma med ett remissvar till RUF5 2050.

Stockholms idrottsförbund måste tyvärr konstatera att idrottens behov och villkor ännu en gång inte lyfts fram i underlaget på det sätt som är nödvändigt. Generellt omnämns idrottsaktiviteter som tätt sammankopplat med den lokala grönstrukturen, vilket exemplifieras med större och mindre parker, tätortsnära skogar, gröna stråk och andra typer av rekreationsytor, och som en aktivitet som enbart utövas utomhus. Idrottsanläggningar – det vill säga byggda anläggningar inomhus och utomhus – är lika nödvändig infrastruktur i vårt samhälle som skolor, kultur och andra servicebyggnader. Konsekvensen av att idrottsanläggningar inte lyfts fram på samma sätt är att förtätning sker och nya stadsdelar byggs utan fungerande infrastruktur för idrott, motion och idrottsföreningar. I förlängningen minskar detta stockholmsregionens attraktionskraft och medverkar till ökade samhällskostnader för att bygga rätt efteråt, alternativt ökar ohälsan.

Idrottens roll i samhället och samhällsplanering

Idrott och idrottsrörelsen stärker vårt samhälle på flera sätt varav två är centrala i detta sammanhang.

Folkhälsa – i underlaget omnämns den växande utmaning som ohälsa utgör både på individ- samt samhällsnivå. Idrottsrörelsen i Stockholmsregionen består av cirka 2 000 idrottsföreningar som varje dag skapar träningsmöjlighet för 40 000 barn och unga. Vidare är ett stort antal vuxna engagerade som ledare eller bedriver egen träning inom idrotten. Idrottsrörelsen är och vill vara en viktig partner i arbetet med att främja en bättre folkhälsa. Detta kräver att regionen och kommuner planerar in idrottsanläggningar för fotboll, handboll, kampsport, simning och andra idrotter. Det är väldokumenterat att människors fysiska aktivitet hänger ihop med närhet till utbudet. För en god folkhälsa behöver därför en grundstruktur av byggda idrottsanläggningar finnas inom 500 – 1000 meter från bostaden – avståndet varierar beroende på om vi pratar om en enklare idrottsanläggning, typ fotbollsplan, eller mer avancerad typ av anläggning som en simhall.

Social sammanhållning – idrottsrörelsen är en mycket viktig del av civila samhället. Enligt SCB så är ungefär var tredje invånare en del av idrottsrörelsen genom träningar, föreningsmöten, utbildningar och styrelsearbete. En dold siffra är alla de föräldrar som är med deltar vid sidan om av träningen. I idrottsrörelsen möts människor med olika bakgrund - etniskt, utbildningsnivå, yrkesmässigt och socioekonomiskt - och bidrar till att skapa ett samhälle som är öppet, jämställt, jämlikt och inkluderande. Idrottsanläggningarna är därmed en viktig mötesplats för att stödja och utveckla ett civilt samhälle och god social sammanhållning.

Ett löpspår eller utegym eller en park skapar inte nödvändigtvis gemenskap och sammanhållning, någonting som uppstår när man delar ett intresse. Gemenskap och sammanhållning har också påverkan på folkhälsan, inte minst den psykiska delen. Bygg för att möjliggöra gemenskap och sammanhållning, bygg för att skapa en ökad upplevd trygghet.

För att idrottsrörelsen ska kunna fylla denna funktion behövs idrottsanläggningar för organiserad idrott (dvs utomhusanläggningar med servicebyggnader och möteslokaler samt inomhusbyggnader typ sporthallar, simhallar etc) i närområdet där invånare bor.

Stockholms Idrottsförbund/Sisu idrottsutbildarna föreslår att del 4 "Tematiska frågor" utökas med ytterligare ett kapitel benämnt "Idrott, civilsamhälle och folkhälsa", vilket innebär att idrottens synliggörs som viktig tematisk fråga i samhällsplanering på samma sätt som Kultur.

Skilja på olika typer av idrottsmiljöer och idrottsanläggningar

I Utställningsförslaget så omnämns idrottsmiljöer och idrottsanläggningar generellt som att det är samma sak. Stockholmsidrotten är medveten om att detta är ett långsiktigt och övergripande dokument som inte ska gå in på detaljnivå. Men, vi ser i underlaget en stark tendens att endast se idrott som något som utförs utomhus i gröna områden och i anknytning till rekreationsområden, typ motion och friluftsliv. Konsekvensen av detta är att de flesta av den organiserade idrottens idrottsanläggningar blir osynliga i RUF5 2050. Det är olyckligt.

Den spontana leken i närområdet och grönytors betydelse för motion

I direkt närhet till bostäder behöver särskilt barn och unga närhet till gröna ytor, lekparkar och enklare typer av idrottsanläggningar, exempelvis mindre enklare fotbollsplan, basketkorg eller liknande. Syftet med denna typ av anläggning är lek och spontan fysisk aktivitet. Avståndet från bostad till denna typ av anläggning bör vara högst 200 meter.

Idrottsanläggningar som infrastruktur för idrottsrörelsen

De anläggningar och infrastruktur som behövs för idrottsrörelsen och organiserad idrott är ytmässigt större och byggnadsmässigt mer avancerade. Dessa anläggningar innefattar utöver

själva aktivitetsytorna för idrott även servicebyggnader som omklädningsrum, möteslokaler, förråd. Givetvis finns det olika storlekar samt inriktning av anläggningar. Standardutbud av anläggningar som exempelvis fotbollsplan, sporthall eller motionsspår bör finnas som längst 1 000 meter från bostaden.

Idrott, motion och friluftsliv i grönstrukturen

Den sammanhängande grönstrukturen med sina gröna kilar fyller ytterligare en viktig funktion även för idrotten. Denna typ av områden är en resurs för de idrotter som använder sig av skog och mark som idrottsarena. Här är anlagda spår för cykling, löpning eller skidåkning exempel på anläggningar, och vattenstråk, sjöar eller hav för exempelvis rodd, segling eller simning. De har också en viktig roll att stimulera fysisk aktivitet och motion på egen hand.

Idrott och buller

Inom idrottsfamiljen finns ytterligare en typ av anläggningar som är både utrymmeskrävande och påverkar omgivningen. Detta är idrotter som exempelvis motorsport, flygsport och skyttesport. Under de senaste decennierna har Stockholmsregionens tillväxt och utbyggnation resulterat i att ett stort antal sådana anläggningar har stängts eller flyttats allt längre ut från bebyggelsen. Denna typ av anläggningar behöver lyftas fram i RUF 2050 och för att säkerställa att dessa typer av idrott också får sin plats.

Kollektivtrafik och idrotten

Idrottsrörelsen har de senaste åren märkt en tydlig trend i att allt fler bilresor görs till och från idrottsanläggningarna. Det finns sannolikt många orsaker till detta, men en av dem är att de flesta idrottsanläggningar inte är belägna i kollektivtrafknära lägen. I den framtida planeringen är det viktigt att som föreslås att placera idrottsanläggningar i direkt närhet till pendeltågsstationer eller andra kollektivnära knutpunkter.

Stockholmsidrotten vill också lyfta fram rapporten "Hur rör sig unga över kommungränserna i Stockholms län". Resultatet i denna rapport anger att en tredjedel av alla unga mellan 6-18 år rör sig dagligen över kommungränserna. Denna målgrupp är beroende av en väl fungerande kollektivtrafik för att kunna kombinera boendeplats och skolgång med ett aktivt idrottsutövande. Det vore önskvärt att RUF 2050 betonar denna målgrupps behov ännu starkare för att främja ett aktivt fritidsliv. Detta genom att uttryckligen understryka behovet av att placera idrottsanläggningar i de regionala stadskärnorna och i direkt anslutning till knutpunkter i kollektivtrafiksystemet.

Genomförande och uppföljning

I del 2 av RUFSS 2050 presenteras en modell kring regionens perspektiv till hållbar utveckling. Dessa hållbarhetsperspektiv är Ekologisk, Social och Ekonomisk. Med dessa hållbarhetsperspektiv anges arbetet utgå från följande fyra långsiktiga mål:

- 1) En tillgänglig region med god livsmiljö
- 2) En öppen, jämställd, jämlik och inkluderande region
- 3) En ledande tillväxt- och kunskapsregion
- 4) En resurseffektiv och resilient region utan klimatpåverkande utsläpp

I del 2, särskilt kopplat till mål 2, finns en tydlig ambition att utjämna socioekonomiska skillnader, stärka jämställdhet samt främja tillit och delaktighet. Denna medvetenhet att regional samhällsplanering är en viktig faktor för att skapa det ekologiskt, sociala och ekonomiskt hållbara samhället genomsyrar även RUFSS 2050 som helhet. Detta perspektiv är något som Stockholmsidrotten stödjer och välkomnar.

Därför är det beklagligt att den sociala delen av ett hållbart samhälle tappas bort i del 5. I denna del anges prioriteringar för genomförande och vilka aspekter det ska vara fokus på. De prioriteringar samt fokusområden som anges är kopplat till traditionella områden som jobb, utbildning, vägar, bostäder och klimatpåverkan. Det saknas helt fokus på individers hälsa, tillit för varandra, trygghet eller känsla av delaktighet i samhället. Stockholmsidrotten vill därför väcka frågan att RUFSS 2050 tar med fokusområden och indikatorer för hur skapa en region som är öppet, jämställt, jämlikt och inkluderande.

Regional samverkan med lokala och regionala aktörer

Stockholmsidrotten ser stora möjligheter i en gemensam och samordnad planering kring idrott och fysisk aktivitet. Stockholmsidrotten har därför i närmare 10 år arbetat med en ökad regional samverkan kring idrottsanläggningar tillsammans med länets kommuner. Detta för att genom förbättrad samverkan öka tillgänglighet till och höja kvaliteten på idrottsutbudet för alla invånare i Stockholms län. Stockholmsidrotten, som har uppdraget att på regional nivå utvecklar gärna ett mer strukturerat och långsiktigt samarbete med Stockholms läns landsting kring idrottsfrågor i allmänhet och i synnerhet gällande anläggningsfrågor.

Vänliga hälsningar

Stockholms idrottsförbund
